

Olivia maanraossa

L'Olivia i el terratrèmol invisible (Espanja 2025)

KUVA: Pressimateriaali

OHJAUS Irene Iborra

KÄSIKIRJOITUS Irene Iborra, Maite Carranza, Júlia Prats, perustuen teokseen "La película de la vida"

DIALOGIKIELI katalaani

KESTO 71 min

IKÄRAJA sallittu yli 7-vuotiaille

IKÄSUOSITUS suositellaan yli 11-vuotiaille

SYNOPSIS

Kun perhettä uhkaava häätö asunnosta toteutuu, kokee 12-vuotias Olivia maata järjestyttävän mullistuksen. Tuttu ympäristö ja tutut ihmiset vaihtuvat toisiin, ja kaikki tuntuu oudolta uudessa asuinpaikassa. Reippaana Olivia on päättänyt, että kaikki kääntyy parhain päin, ja valveutuneena isosiskona päättää suojella pikkuveljeään totuudelta. Kun Olivian taakalle jää niin perheen arjen pyörittäminen kuin aikuisen vastuut, alkaa kaunis kuori pikkuhiljaa rapistua.

OPPIMATERIAALIN TEEMAT lapsen oikeudet ja lastensuojelu, toimijuus ja toiveikkuus, tunteiden kirjo

SOVELTUVAT OPPIAINEET äidinkieli ja kirjallisuus, elämänkatsomustieto, musiikki, kuvataide

LAAJA-ALAISET OSAAMISKOKONAISUUDET

ajattelu ja oppimaan oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, monilukutaito

Oppimateriaali on tuotettu yhteistyössä Pelastakaa lapset kanssa

Pelastakaa Lapset

ENNEN ELOKUVAA

TUEKSI OPETTAJALLE

Lapsiperheköyhyys ja eriarvoisuus

Elokvassa Olivia ja hänen perheensä elävät köyhyydessä. Köyhyys koskettaa monia suomalaisiakin perheitä. Tilastokeskuksen mukaan 137 400 lasta eli pienituloisissa asutokunnissa vuonna 2024, kun pienituloisuuden rajana pidetään 60 % mediaanituloista. Tämä oli 13,8 % kaikista asuntoväestön alle 18-vuotiaista. Köyhyys tai sen uhka saattaa koskettaa siis myös henkilökohtaisesti oppilaita, mikä on hyvä muistaa aiheesta keskusteltaessa.

Köyhyyden määrittelyyn ja mittaamiseen on olemassa erilaisia mittareita, mutta köyhyys on myös eletty kokemus, johon usein liittyy taloudellisten puutteiden lisäksi muitakin haasteita. Köyhyyteen liittyy taloudellista huolta ja se voi aiheuttaa pakottavaa tarvetta tinkiä tarpeellisista asioista. Lapsen näkökulmasta erityisen vaikealta voi tuntua kokemus siitä, että ei ole mahdollisuuksia samoihin asioihin kuin muilla ikätovereilla.

Suomessa köyhyys tarkoittaa subjektiivista köyhyyttä. Subjektiivisesta köyhyydestä puhuttaessa tarkoitetaan tilannetta, jossa ihmisellä ei ole varaa sellaisiin asioihin, mitä ympäristössä katsotaan liittyvän yleisesti hyväksyttävään elintasoon. Köyhyydessä elävien on vaikea saada rahat riittämään esimerkiksi ruokaan, vaatteisiin ja lääkkeisiin. Rahojen riittämättömyys voi aiheuttaa paljon huolta ja stressiä. Lapsi saattaa kokea oman perheensä taloudelliset vaikeudet asiaksi, jota pitää salailla tai hävetä. On tärkeää, että köyhyydestä puhuttaessa tunnustetaan köyhyyden olevan elämäntilanne, ei ihmisen ominaisuus.

Köyhä elämäntilanne ei kerro siitä, millainen ihminen on. Elämässä voi tulla vastaan erilaisia vastoinkäymisiä, jotka voivat johtaa taloudellisiin vaikeuksiin. Elämä ei ole aina reilua ja ihminen ei valitse vastoinkäymisiään. Joidenkin elämässä vastoinkäymisiä on enemmän kuin toisten. Keskustelussa oppilaiden kanssa on hyvä tuoda esiin, että suomalainen sosiaaliturvajärjestelmä pyrkii turvaamaan kaikille kodin ja elämiseen vaadittavat tarpeet.

Usein käytetään myös termiä vähävaraisuus. Sillä tarkoitetaan usein käytännössä samaa asiaa kuin köyhyys. Vähävarainen voi tarkoittaa myös ihmistä, jolla on rahaa juuri välttämättömyyksiin, kuten kotiin ja ruokaan, mutta joka kokee ulkopuolisuutta siksi, että ei ole varaa tehdä samoja asioita mitä muilla ja stressiä siitä, että joutuu jatkuvasti tekemään valintoja sen välillä, mihin on varaa käyttää rahaa. Vähävaraisuus voi tarkoittaa sitä, että minkäänlaisiin yllättäviin lisäkuluja aiheuttaviin vastoinkäymisiin ei olisi varaa. Jatkuva huoli uhkaavasta köyhyydestä voi olla kuluttavaa ja kapeuttaa ihmisen elämää.

Oppilaiden kanssa on hyvä pohtia, että ihmisten elämät ovat monimutkaisia ja elämään voi liittyä monenlaisia vaiheita. Köyhän elämäntilanteen taustalla on usein syitä, joista emme tiedä. On tärkeää tuoda keskusteluun, että ihmisen arvo ei ole kiinni hänen elämäntilanteestaan. Kaikkia pitäisi kohdella samalla kunnioituksella riippumatta hänen taloudellisesta tilanteestaan. Köyhyys ei vie ihmiseltä mahdollisuutta toimia ja vaikuttaa, mutta se luo toiminnalle sellaisia haasteita, joita paremmin toimeentulevat eivät joudu kohtaamaan.

ELOKUVAN JÄLKEEN

TEEMA: LAPSEN OIKEUDET JA LASTENSUOJELU

Elokuvassa lastensuojelu näyttäytyy aluksi pelottavana uhkana ja lapset koittavat peitellä totuutta haastavista olosuhteistaan sosiaalityöntekijältä. Lopulta perheen äiti kuitenkin haluaa, että sosiaalityöntekijälle kerrotaan totuus perheen tilanteesta. Tällöin äiti pääsee tarvitsemaansa hoitoon ja lapset sijoitetaan tilapäisesti naapuriin.

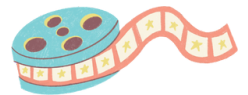
KYSYMYKSIÄ ELOKUVASTA

- Miten Olivian elämä eroaa koulukavereiden elämästä? Mitä huomioita teit?
- Miksi ja millä tavalla naapurit auttavat Olivian perhettä?
- Miten Olivian ja pikkuveljen elämä muuttuu tilapäisen sijoituksen myötä? Mitä tunteita tämä herättää heissä?
- Miksi on tärkeää, että sosiaalityöntekijälle kerrotaan totuus?

POHDITTAVAKSI RYHMÄLLE

- Millaisia mielikuvia sinulla on tai on ollut köyhyydestä? Mitä köyhyydellä tai vähävaraisuudella mielestäsi tarkoitetaan?
- Pohtikaa yhdessä tapoja, joilla kaikki voisivat osallistua kouluun tai harrastuksiin yhdenvertaisesti. Miten kaikki voisivat tuntea osallisuutta oppitunnilla, mistä saisi lainaan harrastusvälineitä, miten kaikki voisivat osallistua yhteisille retkille?

Lisätietoa: [Mitä ovat lapsen oikeudet?](#) | [Pelastakaa lapset \(www\)](#)

TEEMA: TOIMIJUUS JA TOIVEIKKUUS

Elokuvassa Olivia ja hänen veljensä kokivat huolen ohella myös iloa. He saivat uusia ystäviä ja oppivat uudenlaista asennetta elämään, sillä uudet ystävät kieltäytyivät häpeämästä köyhää elämäntilannettaan. Myöhemmin elokuvassa Olivia ystävineen neuvovat pitämään toivoa yllä yhteisen laulun muodossa.

KYSYMYKSIÄ ELOKUVASTA

- Miten Olivia suhtautuu uuteen ympäristöön ja uusiin ystäviin? Entä miten Olivia perheineen taas otetaan vastaan uudessa kodissa?
- Mitkä asiat tuovat iloa Olivian ja pikkuveljen elämään?
- Mitä Olivia, ystävät ja naapurit saavat elokuvassa aikaan yhdessä tekemällä?
- Mitä elokuva kertoo toivosta? Miten toivo näkyy elokuvassa?

POHDITTAVAKSI RYHMÄLLE

- Pohtikaa yhdessä, millaisista asioista lapset voivat päättää ja minkälaisiin asioihin lapset voivat vaikuttaa. Entä millaiset asiat ovat taas aikuisten vastuulla?
- Pohtikaa yhdessä, minkälaisin teoin voi osoittaa ystävyyttä ja miten voi auttaa toisia. Miten ystävyyttä esimerkiksi osoitettiin elokuvassa?
- Pohtikaa vielä lopuksi, miksi on tärkeää kokea, että voi vaikuttaa omaan elämäänsä.

TEEMA: TUNTEIDEN KIRJO

Elokvassa käsitellään monenlaisia tunteita. Köyhä elämäntilanne ja äidin heikkenevä terveys aiheuttavat Olivialle pelkoa ja huolta. Olivia koittaa suojella pikkuveljeä näiltä tunteilta ja kertoo hänelle, että he ovat elokuvassa, joka tulee päättymään hyvin. Samaan aikaan Olivia jää yksin kantamaan omia huoliaan ja tätä hurjaa tunnetta kuvataan elokuvassa maanjäristyksenä, joka saa Olivian tippumaan maanrakoon.

Elokvassa kuvataan, kuinka on mahdollista kokea monenlaisia tunteita rinnakkain. Uudessa asuinpaikassa Olivia oppii uusilta ystäviltään uudenlaista asennetta elämää kohtaan, sillä he ovat päättäneet olla häpeämättä elämäntilannettaan. Uudet ystävät tuovat iloa Olivian elämään ja hän näkee vaikeasta elämäntilanteesta huolimatta ympärillään myös kauneutta.

TUNNETAAN YHDESSÄ: HÄPEÄ

Jokaisen on tärkeää kokea olevansa arvokas

Köyhyyteen liittyvä häpeä on monen mielestä yksi pahimpia köyhyyteen liittyvistä kokemuksista. Keskustelkaa yhdessä, mistä häpeä johtuu ja mitä voi tehdä, että kenenkään ei tarvitsisi hävetä omaa elämäntilannettaan. Voitte pohtia elokuvan kautta, millaista asennetta Olivia oppi ystäviltään ja miten se auttoi Oliviaa.

TUNNETAAN YHDESSÄ: PELKO JA HUOLI

Aikuisten tehtävä on olla lapsen tukena

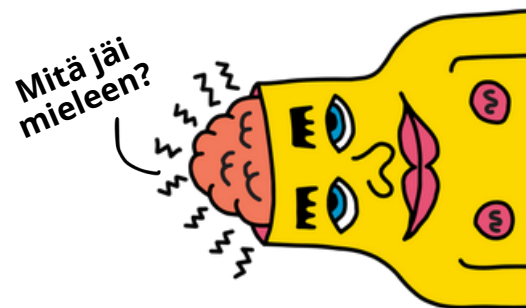
Pelko ja huoli kumpuaa usein siitä, että ei tiedä mitä tulee tapahtumaan ja asioihin ei voi vaikuttaa. Elokvassa Olivian ahdistavaa pelkoa ja huolta muuttuvasta tilanteesta kuvataan maanjäristyksenä. Keskustelkaa yhdessä, mitä voi tehdä, jos huomaa että kaverin kotona on huolia. Pohtikaa myös, kenelle asiasta voi puhua, jos huomaa että kaikki ei ole kotona hyvin.

Vinkki: [Nettinuorisotalo Netari](#) | Pelastakaa lapset (www)

Nuorisotalo Netarissa voi viettää aikaa, tavata muita nuoria ja jutella nuorisotyöntekijöiden sekä muiden luotettavien aikuisten kanssa

NÄHDYSTÄ KOETUKSI

- ★ Mitä elokuvasta jäi päällimmäisenä mieleen?
 - ★ Mistä pidit elokuvassa, mistä taas et pitänyt?
 - ★ Olivatko elokuvan henkilöahmot samastuttavia tai uskottavia?
 - ★ Mitä mieltä olit elokuvan lopetuksesta?
- Minkälaisia elokuvia katselet mielelläsi? Onko sinulla lempielokuvaa? Miten tämä elokuva eroaa muista näkemistäsi elokuvista? Pohtikaa, miksi on tärkeää tehdä ja nähdä erilaisia elokuvia.
 - Pohtikaa, mikä merkitys erilaisilla henkilöahmoilla on elokuvassa. Ovatko päähenkilöt aina kilttejä ja kaiken osaavia? Miksi usein mukana on myös ilkeitä hahmoja? Minkälaisista hahmoista pidät itse eniten?
 - Kirjoittakaa elokuvasta arvostelu. Pohtikaa, mitä asioita arvosteluissa nostetaan esille ja minkälainen on arvostelun kirjoitustyyli. Voitte toteuttaa arvostelun myös videona.

ARVOSTELE
ELOKUVA

